משנה · ראשונים · ברטנורא · סדר טהרות

ברטנורא על משנה זבים

רבנו עובדיה מברטנורא [הרע"ב]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

ברטנורא על משנה זבים

רבנו עובדיה מברטנורא [הרע"ב]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/ברטנורא-על-משנה-זבים/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
משנה א 4
משנה ב 4
משנה ג 5
משנה ד 5
משנה ה 5
משנה ו 6
פרק ב 6
משנה א 6
משנה ב 7
משנה ג 8
משנה ד 8
פרק ג 9
משנה א 9
משנה ב 10
משנה ג 11
פרק ד 11
משנה א 11
משנה ב 11
משנה ג 12
משנה ד 12
משנה ה 13
משנה ו 13
משנה ז 14
פרק ה 15
משנה א 15
משנה ב 15
משנה ג 16
משנה ד 17
משנה ה 17
משנה ו 18
משנה ז 18
משנה ח 18
משנה ט 18
משנה י 19
משנה יא 19
משנה יב 19

פרק א

משנה א

הָרוֹאֶה רְאִיָּה אַחַת שֶׁל זוֹב. זוֹב בָּא מִבְּשָׂר הַמֵּת וְדוֹמֶה לְלֶבֶן בֵּיצָה הַמּוּזֶרֶת. וְשִׁכְבַת זֶרַע בָּא מִבְּשָׂר שֶׁאֵינוֹ מֵת וּקְשׁוּרָה כְּלֶבֶן בֵּיצָה שֶׁאֵינָהּ מוּזֶרֶת:

בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים כְּשׁוֹמֶרֶת יוֹם. דְּאַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ זָבָה גְּמוּרָה עַד שֶׁלֹּשׁ רְאִיּוֹת, מִכָּל מָקוֹם בְּרְאִיָּה אַחַת עוֹשָׂה מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב. כְּמוֹ כֵן זָב, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ נַעֲשֶׂה זָב גָּמוּר עַד שֶׁלֹּשׁ רְאִיּוֹת, מִכָּל מָקוֹם בְּרְאִיָּה אַחַת עוֹשֶׂה מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב:

וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים כְּבַעַל קֶרִי. וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב, וְאֵין הָרְאִיָּה מְטַמְּאָה בְּמַשָּׂא, אֶלָּא בְּמַגָּע:

רָאָה אַחַת וּבַשֵּׁנִי הִפְסִיק וּבַשְּׁלִישִׁי רָאָה שְׁתַּיִם. דְּכִי רָאָה שְׁתֵּי רְאִיּוֹת בְּיוֹם אֶחָד אוֹ בִּשְׁנֵי יָמִים רְצוּפִים, צָרִיךְ לִמְנוֹת שִׁבְעָה נְקִיִּים, וּפָטוּר מִן הַקָּרְבָּן. וְאִם רָאָה שָׁלֹשׁ רְאִיּוֹת בְּיוֹם אֶחָד אוֹ בִּשְׁלֹשָׁה יָמִים רְצוּפִים, צָרִיךְ לִמְנוֹת שִׁבְעָה נְקִיִּים וְחַיָּב בְּקָרְבָּן. דְּתַנְיָא, מָנָה הַכָּתוּב שְׁתַּיִם וּקְרָאוֹ טָמֵא, דִּכְתִיב (ויקרא טו) זָב מִבְּשָׂרוֹ זוֹבוֹ טָמֵא הוּא. שָׁלֹשׁ וּקְרָאוֹ טָמֵא, (שם) וְזֹאת תִּהְיֶה טֻמְאָתוֹ בְּזוֹבוֹ רָר בְּשָׂרוֹ אֶת זוֹבוֹ אוֹ הֶחְתִּים בְּשָׂרוֹ מִזּוֹבוֹ טֻמְאָתוֹ הוּא, הָא כֵּיצַד, שְׁתַּיִם לְטֻמְאָה וְשָׁלֹשׁ לְקָרְבָּן. אֲבָל הַזָּבָה אִם רָאֲתָה רְאִיּוֹת רְבּוֹת בְּיוֹם אֶחָד אוֹ בִּשְׁנֵי יָמִים בְּלֹא עֵת נִדָּתָהּ, שׁוֹמֶרֶת יוֹם אֶחָד בִּנְקִיּוּת וּטְהוֹרָה לָעֶרֶב. וְאִם רָאֲתָה שָׁלֹשׁ רְאִיּוֹת בִּשְׁלֹשָׁה יָמִים רְצוּפִים, צְרִיכָה לִמְנוֹת שִׁבְעָה נְקִיִּים וְחַיֶּבֶת בְּקָרְבָּן. דְּגַבֵּי זָבָה כְּתִיב (שם) וְאִשָּׁה כִּי יָזוּב זוֹב דָּמָהּ יָמִים רַבִּים בְּלֹא עֵת נִדָּתָהּ, יָמִים שְׁנַיִם, רַבִּים שְׁלֹשָׁה, תָּלָה הַכָּתוּב הַזָּב בְּרְאִיּוֹת, וְהַזָּבָה בְּיָמִים. וְהַשְׁתָּא קָאָמַר שֶׁאִם רָאָה הַזָּב שָׁלֹשׁ רְאִיּוֹת אֶלָּא שֶׁהִפְסִיק יוֹם אֶחָד בֵּין רְאִיָּה רִאשׁוֹנָה לַשְּׁתַּיִם הָאַחֲרוֹנוֹת:

בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים זָב גָּמוּר. וְחַיָּב בְּקָרְבָּן כְּבַעַל שָׁלֹשׁ רְאִיּוֹת:

וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים. בְּטֵל הַיּוֹם הַטָּהוֹר אֶת הָרְאִיָּה הָרִאשׁוֹנָה, וְאֵין כָּאן אֶלָּא שְׁתֵּי רְאִיּוֹת הָאַחֲרוֹנוֹת, וּפָטוּר מִן הַקָּרְבָּן:

מוֹדִים בֵּית שַׁמַּאי בָּזֶה שֶׁאֵינוֹ זָב גָּמוּר. דְּבִטֵּל הַיּוֹם הַטָּהוֹר שֶׁהִפְסִיק, אֶת הָרְאִיָּה הָרִאשׁוֹנָה, כְּדַאֲמַרַן:

עַל מַה נֶּחְלְקוּ עַל הָרוֹאֶה שְׁתַּיִם וְכוּ' בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים זָב גָּמוּר. דְּהוֹאִיל וְנִזְקַק לִסְפִירַת שִׁבְעָה כְּשֶׁרָאָה שְׁתַּיִם בַּתְּחִלָּה, בִּטְלָה רְאִיָּה אֶת יוֹם הַטָּהוֹר, וְיֵשׁ בְּיָדוֹ שָׁלֹשׁ רְאִיּוֹת:

משנה ב

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לִסְפִירַת זוֹבוֹ. כְּגוֹן בַּעַל שְׁתֵּי רְאִיּוֹת שֶׁצָּרִיךְ לִסְפֹּר שִׁבְעָה נְקִיִּים, וּמָנָה רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי, וּבַשְּׁלִישִׁי רָאָה קֶרִי, סָתַר שְׁנֵי יָמִים שֶׁלְּפָנָיו, וְחוֹזֵר וּמוֹנֶה שִׁבְעָה כְּבַתְּחִלָּה:

לֹא סָתַר אֶלָּא יוֹמוֹ. וּמוֹנֶה חֲמִשָּׁה לְהַשְׁלִים שִׁבְעָה, דִּשְׁנַיִם הָרִאשׁוֹנִים עָלוּ לוֹ:
הָרוֹאֶה בַּשֵּׁנִי. שֶׁמָּנָה אֶחָד, וּבַשֵּׁנִי רָאָה קֶרִי, סָתַר אֶת שֶׁלְּפָנָיו אֲפִלּוּ לְבֵית הִלֵּל. וְרַבִּי עֲקִיבָא סָבַר דִּבְהָא נַמִּי פְּלִיגִי. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל:
וּמוֹדִים בֵּית שַׁמַּאי בְּרוֹאֶה קֶרִי בָּרְבִיעִי שֶׁלֹּא סָתַר אֶלָּא יוֹמוֹ. וְשֶׁלְּפָנָיו עָלוּ לוֹ. דְּדַוְקָא כְּשֶׁלֹּא נִפְסַק הַזִּיבוּת בִּשְׁלֹשָׁה יָמִים טְהוֹרִים כְּמִסְפַּר הַיָּמִים שֶׁעוֹשֶׂה זָב גָּמוּר, הוּא דְּאָמְרֵי בֵּית שַׁמַּאי דְּשִׁכְבַת זֶרַע סוֹתֶרֶת, אֲבָל לְאַחַר שֶׁעָבְרוּ שְׁלֹשָׁה יָמִים טְהוֹרִים, מוֹדִים בֵּית שַׁמַּאי שֶׁאֵין קֶרִי סוֹתֵר אֶלָּא יוֹמוֹ. וְהַאי דְּקָרֵי סוֹתֵר בְּזָב, נַפְקָא לָן מִקְּרָא דִּכְתִיב (ויקרא טו) זֹאת תּוֹרַת הַזָּב וַאֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת זָרַע, מַה זּוֹב סוֹתֵר, אַף שִׁכְבַת זֶרַע סוֹתֵר. אִי מַה זּוֹב סוֹתֵר אֶת הַכֹּל אַף שִׁכְבַת זֶרַע תִּסְתּוֹר אֶת הַכֹּל, תַּלְמוּד לוֹמַר לְטָמְאָה בָהּ, אֵין לָהּ אֶלָּא יוֹם אֶחָד. אֲבָל אִם רָאָה זוֹב, אֲפִלּוּ יוֹם שְׁבִיעִי, סוֹתֵר אֶת שֶׁלְּפָנָיו, דִּכְתִיב שִׁבְעַת יָמִים לְטָהֳרָתוֹ, עַד שֶׁיִּהְיוּ כָל שִׁבְעַת הַיָּמִים טְהוֹרִים מִן הַזִּיבוּת:

משנה ג

הֲרֵי זֶה זָב גָּמוּר. וְחַיָּב בְּקָרְבָּן. דִּבְרְאִיּוֹת תָּלָה רַחֲמָנָא, דִּכְתִיב טָמְאָתוֹ בְּזוֹבוֹ, טָמְאָתוֹ תְּלוּיָה בְּזוֹבוֹ וְאֵינָהּ תְּלוּיָה בְּיוֹמֵי. וּמִיהוּ בְּהִפְסִיק יוֹם בֵּינְתַיִם קָאָמְרֵי בֵּית הִלֵּל לְעֵיל דְּלֹא הָוֵי זָב גָּמוּר וְאֵין הָרְאִיּוֹת מִצְטָרְפוֹת, לֹא שְׁנָא לְעִנְיַן טָמְאָה כְּגוֹן רָאָה שְׁתֵּי רְאִיּוֹת בִּלְבַד בְּהַפְסֵקַת יוֹם בֵּינְתַיִם, לֹא שְׁנָא לְעִנְיַן קָרְבָּן כְּגוֹן רָאָה שָׁלֹשׁ רְאִיּוֹת:

משנה ד

כְּדֵי טְבִילָה וְסִפּוּג. כְּדֵי שֶׁיִּטְבֹּל וְיִקַּנֵּחַ עַצְמוֹ אַחַר טְבִילָה. וּפָחוֹת מִשִּׁעוּר זֶה, לֹא הָוֵי הֶפְסֵק וְלָא חֲשִׁיבָא אֶלָּא רְאִיָּה אַחַת:
אוֹ אַחַת מְרֻבָּה כִּשְׁתַּיִם. שֶׁהָיָה בֵּין הַתְּחָלַת הָרְאִיָּה לְסוֹף הָרְאִיָּה כְּדֵי טְבִילָה וְסִפּוּג, וְהָיָה רוֹאֶה תָּמִיד בְּלֹא הֶפְסֵק:

משנה ה

כְּמִין גַּד יוֹן לַשִּׁילוֹחַ. מָקוֹם בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁהֶעֱמִידוּ בּוֹ מַלְכֵי יְוָנִים עֲבוֹדָה זָרָה, וְהָיָה אוֹתוֹ מָקוֹם רָחוֹק מִן הַשִּׁילוֹחַ שִׁעוּר שְׁתֵּי טְבִילוֹת וּשְׁנֵי סְפוּגִים. כְּמִגַּד יוֹן, לְשׁוֹן הָעוֹרְכִים לַגַּד שֶׁלְּחָן (ישעיה סה). שִׁלּוֹחַ, שֵׁם הַנָּהָר, כְּדִכְתִיב (שם ח) יַעַן כִּי מָאַס הָעָם הַזֶּה אֶת מֵי הַשִּׁלֹחַ:
מְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב. דְּחָשְׁבִינָא לַהּ כִּשְׁתֵּי רְאִיּוֹת:
אֶלָּא אִם כֵּן יֶשׁ בָּהּ כְּדֵי שָׁלֹשׁ. כְּגוֹן כְּמִגַּד יוֹן לַשִּׁילוֹחַ, דְּאָז נֶחֱשָׁב כְּזָב גָּמוּר אֲפִלּוּ לְעִנְיַן קָרְבָּן. אֲבָל בְּאַחַת מְרֻבָּה כִּשְׁתַּיִם, אֵין חוֹלְקִין אוֹתָהּ, וְכִרְאִיָּה אַחַת הִיא חֲשׁוּבָה. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי יוֹסֵי:

משנה ו

אִם יָדוּעַ שֶׁמִּקְצָת הָרְאִיָּה מֵהַיּוֹם וּמִקְצָתָהּ לְמָחָר. שֶׁרָאָה קְצָת רְאִיָּה בְּסוֹף הַיּוֹם וּקְצָתָהּ בְּתְחִלַּת הַלַּיְלָה שֶׁל מָחָר, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָיוּ בֵּינֵיהֶן כְּדֵי טְבִילָה וְסִפּוּג, נֶחְשָׁבוֹת שְׁתֵּי רְאִיּוֹת, מִפְּנֵי שֶׁהַיָּמִים חוֹלְקִין:

וַדַּאי לַקֻּרְבָּן וְלַטֻּמְאָה. דְּיֵשׁ כָּאן שָׁלֹשׁ רְאִיּוֹת, דְּאוֹתָהּ שֶׁל בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת נֶחְלֶקֶת לִשְׁתַּיִם, כֵּיוָן דְּיֵשׁ בָּהּ מִשְּׁנֵי יָמִים:

וְאִם סָפֵק. דְּשֶׁמָּא כֻּלָּהּ מִן הַיּוֹם אוֹ כֻּלָּהּ מִן הַלַּיְלָה:

וַדַּאי לַטֻּמְאָה. דְּמַה נַּפְשָׁךְ אֵיכָא שְׁתַּיִם:

וְסָפֵק לַקֻּרְבָּן. דְּמִסַּפְקָא לָן שֶׁמָּא שְׁתַּיִם שֶׁמָּא שָׁלֹשׁ. דְּאִי כֻּלָּהּ מִן הַיּוֹם אוֹ כֻּלָּהּ מִן הַלַּיְלָה, שְׁתַּיִם. וְאִי מִקְּצָתָהּ בַּיּוֹם וּמִקְּצָתָהּ בַּלַּיְלָה, שָׁלֹשׁ:

שְׁנֵי יָמִים בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. כְּגוֹן דְּרָאשׁוֹנָה בְּתְחִלַּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת רִאשׁוֹן, וּשְׁנִיָּה בְּסוֹף בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת שֵׁנִי, כְּגוֹן הָאַחַת בְּעֶרֶב שַׁבָּת בְּתְחִלַּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וְאַחַת בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת בְּסוֹף בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. דְּאִם תְּחִלַּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת יוֹם וְסוֹף בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת לַיְלָה, אֵין כָּאן שְׁתֵּי רְאִיּוֹת בִּשְׁנֵי יָמִים רְצוּפִים, דְּשַׁבָּת מַפְסֶקֶת וְאֵין כָּאן טֻמְאַת זִיבָה [אֶלָּא כְּבַעַל קֶרִי]. וְאִי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת כֻּלּוֹ מִן הַיּוֹם אוֹ כֻּלּוֹ מִן הַלַּיְלָה, יֵשׁ כָּאן שְׁתֵּי רְאִיּוֹת בִּשְׁנֵי יָמִים רְצוּפִים, וְטָעוּן לִסְפּוֹר שִׁבְעָה נְקִיִּים וּפָטוּר מִן הַקָּרְבָּן. וְאִם תְּחִלַּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת אוֹ סוֹפוֹ חֶצְיוֹ מִן הַיּוֹם וְחֶצְיוֹ מֵהַלַּיְלָה, נֶחְלֶקֶת הָרְאִיָּה לִשְׁתַּיִם וְחַיָּב בְּקָרְבָּן. וּלְפִי שֶׁיֵּשׁ כָּאן כָּל הַנָּךְ סְפֵקוֹת, קְתָנֵי סָפֵק לַטֻּמְאָה וְלַקָּרְבָּן, שֶׁמָּא אֵין כָּאן טֻמְאָה, וְשֶׁמָּא יֵשׁ כָּאן טֻמְאָה וְלֹא קָרְבָּן, וְשֶׁמָּא יֵשׁ כָּאן טֻמְאָה וְקָרְבָּן. הִלְכָךְ מֵבִיא קָרְבָּן וְאֵינוֹ נֶאֱכָל:

פרק ב

משנה א

הַכֹּל מְטַמְּאִים בְּזִיבָה. הַכֹּל, לַאֲתוֹיֵי תִּינוֹק בֶּן יוֹמוֹ שֶׁהוּא מְטַמֵּא בְּזִיבָה:

אַף הַגֵּרִים. דִּכְתִיב בְּפָרָשַׁת זָב (ויקרא טו) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֵין לִי אֶלָּא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מִנַּיִן לְרַבּוֹת גֵּרִים וַעֲבָדִים, תַּלְמוּד לוֹמַר וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אִישׁ, לְרַבּוֹת אֶת הַגֵּרִים וְאֶת הָעֲבָדִים. מִנַּיִן לְרַבּוֹת אֶת הַקְּטַנִּים, תַּלְמוּד לוֹמַר אִישׁ אִישׁ:

וּמְטַמְּאִין בְּדָם כְּאִשָּׁה. שֶׁאֵין הָאִשָּׁה מְטַמְּאָה בְּלֹבֶן אֶלָּא בְּאֹדֶם, דְּדָם כְּתִיב בָּהּ, שֶׁהוּא אָדֹם:

וּבְלֹבֶן כְּאִישׁ. דְּזוֹבוֹ כְּתִיב גַּבֵּי אִישׁ. וְהוּא דוֹמֶה לְמֵי בָצָק שֶׁל שְׂעֹרִים:

וְטַמְאָתָן בְּסָפֵק. אִם רָאוּ לֹבֶן, שֶׁמָּא הֵן אִשָּׁה, וְלֹבֶן טָהוֹר בָּהּ. וְאִם רָאוּ אֹדֶם, שֶׁמָּא הֵן אִישׁ, וְאֹדֶם טָהוֹר גַּבֵּיהּ. אֲבָל אִם רָאָה לֹבֶן וְאֹדֶם כְּאֶחָד, טֻמְאָתָן וַדַּאי מִמַּה נַּפְשָׁךְ, וְשׁוֹרְפִין

עֲלֵיהֶם אֶת הַתְּרוּמָה, אֲבָל אֵין חַיָּבִים עֲלֵיהֶם עַל בִּיאַת מִקְדָּשׁ, דְּגַבֵּי שִׁלּוּחַ טְמֵאִים כְּתִיב (במדבר ה) מִזָּכָר עַד נְקֵבָה תְּשַׁלֵּחוּ, זָכָר וַדַּאי, נְקֵבָה וַדַּאִית, וְלֹא טֻמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס:

משנה ב

בְּשִׁבְעָה דְרָכִים בּוֹדְקִין אֶת הַזָּב. מִשּׁוּם דְּאֵינוֹ מְטַמֵּא מֵחָמַת אֹנֶס, דִּכְתִיב זָב מִבְּשָׂרוֹ, וְלֹא מֵחָמַת אָנְסוֹ:

עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לְטֻמְאָה. דְּהַיְנוּ כְּשֶׁרוֹאֶה רְאִיָּה שְׁנִיָּה שֶׁבָּהּ הוּא נַעֲשֶׂה זָב לְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב וּלְהַצְרִיכוֹ לִסְפּוֹר שִׁבְעָה נְקִיִּים. אֲבָל רְאִיָּה רִאשׁוֹנָה, מְטַמְּאָה בְּאֹנֶס טֻמְאַת עֶרֶב, כְּדִין בַּעַל קֶרִי, וּמְצְטָרֶפֶת עִם הַשְּׁנִיָּה וַאֲפִלּוּ שֶׁהָיְתָה בְּאֹנֶס:

בְּמַאֲכָל. אִם אָכַל אֲכִילָה גַּסָּה אוֹ אָכַל דְּבָרִים הַמְּבִיאִין לִידֵי זִיבָה, וַאֲפִלּוּ כָּל שֶׁהֵן, כְּגוֹן בָּשָׂר שָׁמֵן, חָלָב, וּגְבִינָה, בֵּיצִים, וְיַיִן יָשָׁן, וּגְרִיסִין שֶׁל פּוֹל, וְשַׁחֲלִין:

וּבְמִשְׁתֶּה. בְּרִבּוּי שְׁתִיָּה:

בְּמַשָּׂא. כְּבֵד שֶׁנָּשָׂא:

בְּמַרְאֶה. רָאָה אִשָּׁה, אֲפִלּוּ לֹא הִרְהֵר:

וּבְהִרְהוּר. אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא רָאָה. אִי אֵרַע לוֹ אֶחָד מֵאֵלּוּ הַשִּׁבְעָה קֹדֶם שֶׁרָאָה רְאִיָּה שְׁנִיָּה, אֵינוֹ נַעֲשֶׂה זָב מֵחָמַת אוֹתָהּ רְאִיָּה, וְהַטִּפָּה אֵינָהּ מְטַמְּאָה בְּמַשָּׂא כִּשְׁאָר טִפָּה שֶׁל זוֹב:

אֵין אַחֲרָיוּת זָבִין עֲלֵיכֶם. וְאִם לֹא יִהְיוּ זָבִים לְעוֹלָם, מָה אַתֶּם חוֹשְׁשִׁים, הֲלֹא לֹא קִבַּלְתֶּם אַחֲרָיוּת שֶׁל זָבִים עֲלֵיכֶם. וְאֵין הֲלָכָה לֹא כְּרַבִּי יְהוּדָה וְלֹא כְּרַבִּי עֲקִיבָא:

מִשֶּׁנִּזְקַק לְטֻמְאָה. לְאַחַר שֶׁרָאָה רְאִיָּה שְׁנִיָּה שֶׁלֹּא בְאֹנֶס, שֶׁהֲרֵי מִכָּאן וָאֵילָךְ הוּא עוֹשֶׂה מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב:

אֵין בּוֹדְקִין אוֹתוֹ. וְאַף אִם רָאָה רְאִיָּה שְׁלִישִׁית בְּאֹנֶס, נַעֲשָׂה זָב לַקְּרְבָּן. וְכֵן אִם רָאָה רְאִיָּה שֶׁל זוֹב בְּשִׁבְעָה יָמִים נְקִיִּים שֶׁהוּא מוֹנֶה, סָתַר הַכֹּל וַאֲפִלּוּ הָיְתָה אוֹתָהּ רְאִיָּה בְּאֹנֶס:

סְפָקוֹ וְשִׁכְבַת זֶרַע טְמֵאִין. סְפֵקוֹ מֵחָמַת שִׁכְבַת זֶרַע, כְּגוֹן אִם רָאָה שִׁכְבַת זֶרַע תְּחִלָּה, וְטִפָּה זִיבָה הַבָּאָה אַחַר כָּךְ אֵינָהּ מְטַמְּאָה, שֶׁהֲרוֹאֶה קֶרִי אֵינוֹ מְטַמֵּא בְּזִיבָה מֵעֵת לְעֵת. וְעַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לְטֻמְאָה, הַקֶּרִי מְטַהֵר אֶת הַזִּיבָה, מִשּׁוּם דַּהֲוֵי אֹנֶס. וּלְאַחַר שֶׁנִּזְקַק לְטֻמְאָה, אֵין הַקֶּרִי מְטַהֵר אֶת הַזִּיבָה, שֶׁאֵין תּוֹלִין שֶׁמֵּחֲמַת הַקֶּרִי בָּאָה הַזִּיבָה:

שְׁרַגְלַיִם לַדָּבָר. שֶׁאֵין אוֹתָהּ רְאִיָּה מֵחֲמַת אֹנֶס, כֵּיוָן שֶׁכְּבָר נַעֲשָׂה זָב:

רָאָה רְאִיָּה רִאשׁוֹנָה בּוֹדְקִין אוֹתוֹ. הַיְנוּ דַּוְקָא לַקְּרְבָּן. דְּאִי מֵחֲמַת אֹנֶס רָאָה, אֵינָהּ מִצְטָרֶפֶת עִם הַשְּׁלִישִׁית לְקָרְבָּן. אֲבָל מִצְטָרֶפֶת עִם הַשְּׁנִיָּה לְטֻמְאָה. דְּאִם רְאִיָּה שְׁנִיָּה שֶׁלֹּא בְאֹנֶס, אַף עַל פִּי שֶׁהָיְתָה רִאשׁוֹנָה בְּאֹנֶס, עוֹשֶׂה מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב וּבָעֵי שִׁבְעָה נְקִיִּים וּבִיאַת מַיִם חַיִּים, דְּכִי כְּתִיב מִבְּשָׂרוֹ וְלֹא מֵחֲמַת אָנְסוֹ, בַּשְּׁנִיָּה כְּתִיב. אֲבָל רִאשׁוֹנָה אִתְּקֹשׁ לְשִׁכְבַת

זֶרַע, דִּכְתִיב זֹאת תּוֹרַת הַזָּב וַאֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת זֶרַע, מַה שִּׁכְבַת זֶרַע מְטַמְּאָה בְּאֹנֶס, אַף רְאִיָּה רְאשׁוֹנָה שֶׁל זוֹב מְטַמְּאָה בְּאֹנֶס:

בַּשְּׁנִיָּה בּוֹדְקִין אוֹתוֹ. לַטֻּמְאָה וְלַקְּרָבָּן:

בַּשְּׁלִישִׁית אֵין בּוֹדְקִין אוֹתוֹ. לֹא לַטֻּמְאָה וְלֹא לַקְּרָבָּן:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר כו'. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר:

משנה ג

אֵינוֹ מְטַמֵּא בְּזִיבָה מֵעֵת לְעֵת. דְּהַאי זִיבוּת מֵחֲמַת חוּלְשָׁא דְּקָרֵי הוּא. וּבְרִאָיָה שְׁנִיָּה אֵירֵי, דְּרִאשׁוֹנָה מְטַמְּאָה בְּאֹנֶס. וּכְשֶׁם שֶׁתּוֹלִין לְקֻלְּרֵי מֵעֵת לְעֵת, כָּךְ לְמַרְאָה וּלְהֶרְהוּר תּוֹלִין מֵעֵת לְעֵת. אֲבָל לְמַאֲכָל וּלְמִשְׁתֶּה לְמַשָּׂא וְלִקְפִיצָה, תּוֹלִין לוֹ כָּל זְמַן שֶׁהוּא מִצְטַעֵר, וְאָמְרִינַן דְּמֵחֲמַת הַצַּעַר הֲוֵי הַזִּיבָה וְלֹא מִבְּשָׂרוֹ:

רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר יוֹמוֹ. אֵין תּוֹלִין אֶלָּא אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁרְאָה קֻלְּרֵי בַּלְּבַד, וְלֹא מֵעֵת לְעֵת. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי יוֹסֵי:

מֵיָּד מְטַמֵּא בְּזִיבָה. דְּגַר שֶׁנִּתְגַּיֵּר כְּקָטָן שֶׁנּוֹלַד דָּמֵי. וְאַף עַל פִּי שֶׁרָאָה זִיבוּת כְּשֶׁהוּא נָכְרִי, מְטַמֵּא בְּזִיבָה בְּהַהִוא שְׁנִיָּה שֶׁרוֹאֶה בְּתוֹךְ מֵעֵת לְעֵת שֶׁל קֻלְּרֵי, דְּנַעֲשֵׂית לוֹ כִּרְאִיָּה רִאשׁוֹנָה דְּמְטַמֵּא בְּאֹנֶס, וּמִצְטָרֶפֶת עִם הַשְּׁנִיָּה שֶׁיִּרְאֶה אַחַר מֵעֵת לְעֵת שֶׁל קֻלְּרֵי. דִּרְאִיַּת זִיבָה שֶׁל נָכְרִי כְּמַאן דְּלֵיתָא, דְּאֵין הַנָּכְרִים מְטַמְּאִין בְּזִיבָה:

הָרוֹאֶה דָּם. מְטַמְּאָה כָּל טָהֳרוֹת שֶׁנִּתְעַסְּקָה בָּהֶן לְמַפְרֵעַ מֵעֵת לְעֵת, כִּדְפָרִישְׁנָא בְּרֵישׁ נִדָּה. וְאַיְדֵי דְּאַיְרֵי בְּמֵעֵת לְעֵת, קָחָשִׁיב כָּל הָנֵי שֶׁשְּׁעוּרָן בְּמֵעֵת לְעֵת:

וְכֵן הַמַּקְשָׁה. בִּימֵי זִיבָה. דְּאָמְרִינַן כִּי יָזוּב זוֹב דָּמָהּ, מֻחֲמַת עַצְמָהּ וְלֹא מֵחֲמַת וָלָד. וְאִם שְׁפָתָה מִן הַחֲבָלִין מֵעֵת לְעֵת וְיָלְדָה, לֹא תֵלִינַן דַּם קֹשִׁי בְּדַם לֵידָה:

הַמַּכֶּה אֶת עַבְדּוֹ. הָאָמוּר בַּתּוֹרָה (שמות כא) אַךְ אִם יוֹם אוֹ יוֹמַיִם יַעֲמֹד, וְדָרְשִׁינַן יוֹם שֶׁהוּא כְּיוֹמַיִם, זֶהוּ מֵעֵת לְעֵת:

כָּלֵב שֶׁאָכַל בְּשַׂר הַמֵּת. דְּקַיְמָא לַן דְּאֵין מִתְעַכֵּל בְּמֵעָיו עַד לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים מֵעֵת לְעֵת, דְּהָכִי תְּנַן בְּמַסֶּכֶת אָהֳלוֹת פֶּרֶק י"א, וְכַמָּה תִּשְׁהֶה בְּמֵעָיו, שְׁלֹשָׁה יָמִים מֵעֵת לְעֵת:

וְהוּא שֶׁיְּהֵא כְּבָרְיָתוֹ. שֶׁלֹּא נִשְׁתַּנָּה. וְעוֹד אִיכָּא טוּבָא שֶׁשְּׁעוּרָן מֵעֵת לְעֵת וְלֹא חָשִׁיב, וְתָנָא וְשַׁיֵּר:

משנה ד

מְטַמֵּא אֶת הַמִּשְׁכָּב. וְהוּא הַדִּין לְמוֹשָׁב:

עוֹמֵד יוֹשֵׁב שׁוֹכֵב. דִּכְתִיב (ויקרא טו) כָּל הַמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עָלָיו הַזָּב יִטְמָא, וּכְתִיב (שם) עַל הַכְּלִי אֲשֶׁר הִיא יוֹשֶׁבֶת עָלָיו, אֵין לִי אֶלָּא בִּזְמַן שֶׁשָּׁכַב עַל הַמִּשְׁכָּב וְיָשַׁב עַל

הַמּוֹשֵׁב. שָׁכַב עַל הַמּוֹשָׁב וְיָשַׁב עַל הַמִּשְׁכָּב, עָמַד, נִתְלָה, נִשְׁעָן, מִנַּיִן. תַּלְמוּד לוֹמַר יִטְמָא יִטַּמֵּא, רִבָּה. וְכֵן נִקְרָאִין מִדְרָס:

וְהַמִּשְׁכָּב מְטַמֵּא אֶת הָאָדָם וְכוּ' עוֹמֵד יוֹשֵׁב שׁוֹכֵב נִתְלָה. שֶׁהַטָּהוֹר בְּכָךְ מֵאוֹזְנַיִם וְהַמִּשְׁכָּב הַטָּמֵא בְּכָךְ שְׁנִיָּה, וְכָרַע הַמִּשְׁכָּב הַטָּמֵא, וְנִתְלֶה הַטָּהוֹר. וְנִתְלֶה דְּרֵישָׁא, כְּגוֹן שֶׁהַזָּב בְּכָךְ מֵאוֹזְנַיִם וּמוֹשָׁבוֹת בְּכָךְ שְׁנִיָּה וְכָרְעוּ הֵן, טְמֵאִין, דְּהַשְׁתָּא הַזָּב נִתְלֶה וּכְאִלּוּ הוּא יוֹשֵׁב עֲלֵיהֶן:

לְטַמֵּא בְּגָדִים. הוּא הַדִּין כָּל כֵּלִים שֶׁנּוֹגֵעַ בָּהֶן עַד שֶׁלֹּא פֵּרַשׁ, חוּץ מֵאָדָם וּכְלֵי חֶרֶס:

בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא. אִם נָגַע בַּמִּשְׁכָּב הַטָּמֵא, אוֹ שֶׁנִּשָּׂאוֹ:

פרק ג

משנה א

הַזָּב וְהַטָּהוֹר. אוֹ בְּאַסְדָּא. עֵצִים גְּדוֹלִים קְשׁוּרִים בְּיַחַד וְנוֹתְנִים אוֹתָם בַּיָּם אוֹ בַּנָּהָר, וּמְשִׁימִין עֲלֵיהֶם נֵס וּמוֹלִיכִים אוֹתָם בָּרוּחַ אֶל מָחוֹז חֶפְצָם. וּבְלָשׁוֹן מִקְרָא קְרוּיִין דִּבְרוֹת, וַאֲנִי אֶשִׁימֵם דִּבְרוֹת בַּיָּם (מלכים א ה). וְנִקְרָאִים נַמֵּי רַפְסֹדוֹת, וּנְבִיאֵם לְךָ רַפְסֹדוֹת עַל יָם יָפוֹ (דברי הימים ב ב):

אוֹ שֶׁרָכְבוּ עַל גַּבֵּי בְהֵמָה. סְתָם בְּהֵמָה נִכְפֶּפֶת תַּחַת הָרוֹכֵב, הִלְכָּךְ לֹא שְׁנָא כֹּחַהּ רַע וְלֹא שְׁנָא כֹּחַהּ יָפֶה, נִטְמָא הַטָּהוֹר וּבְגָדָיו. אֲבָל מַה שֶּׁהַבְּהֵמָה מַסֶּטֶת בְּרַגְלֶיהָ, אֵין נִסָּט מֵחֲמַת הָרוֹכֵב, אֶלָּא אִם כֵּן כֹּחַהּ רַע, כִּדְמוּכָח פֶּרֶק בַּתְּרָא דְּאָהֳלוֹת:

אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בִּגְדֵיהֶן נוֹגְעִים. שֶׁאֵין בִּגְדֵי הַטָּהוֹר נוֹגְעִים בִּבְגְדֵי הַזָּב, מִכָּל מָקוֹם טְמֵאִין מִדְרָס, שֶׁהַסְּפִינָה קְטַנָּה דּוּמְיָא דְאַסְדָּא וּמִתְמוֹטְטִין, וּפְעָמִים שֶׁהַזָּב מַכְרִיעַ הַטָּהוֹר וּבְגָדָיו וּמִטַּמְּאִין בְּהֶסֵּט. וְיֶלְפִּינַן טֻמְאַת הֶסֵּט מִדִּכְתִיב (ויקרא טו) וְכָל אֲשֶׁר יִגַּע בּוֹ הַזָּב, וּכְתִיב (שם ו) וּכְלִי חֶרֶשׂ אֲשֶׁר יִגַּע בּוֹ יִשָּׁבֵר, מַה בּוֹ הָאָמוּר לְהַלָּן מַאֲוִירוֹ, אַף כָּאן מַאֲוִירוֹ, שֶׁאֵין כְּלִי חֶרֶס מִטַּמֵּא בְּמַגָּעוֹ שֶׁל זָב אֶלָּא אִם כֵּן נָגַע בּוֹ מַאֲוִירוֹ, אֲבָל נָגַע בּוֹ מֵאֲחוֹרָיו לֹא טָמֵא, וּמֵאַחַר שֶׁלְּמַדְנוּ שֶׁאֵין מְטַמֵּא אוֹתוֹ אֶלָּא מַאֲוִירוֹ, מַה תַּלְמוּד לוֹמַר אֲשֶׁר יִגַּע בּוֹ, מַגָּע שֶׁהוּא כְּכֻלּוֹ, הֲוֵי אוֹמֵר זֶה הֶסֵּטוֹ. הָא לְמַדְתָּ שֶׁזָּב מְטַמֵּא בְּהֶסֵּט. וְאִם הָיָה טָהוֹר בְּקָצֶה אֶחָד שֶׁל קוֹרָה וְהֵנִיעַ הַזָּב אֶת הַקּוֹרָה בַּקָּצֶה הַשֵּׁנִי עַד שֶׁהִתְנוֹעֵעַ הַטָּהוֹר שֶׁבִּקְצָתוֹ הָרִאשׁוֹן, כְּבָר נִטְמָא הַטָּהוֹר בְּהֶסֵּט וְנִטְמְאוּ בְגָדָיו טֻמְאַת מִדְרָס אִם הֵן בְּגָדִים רְאוּיִים לְמִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב:

הַנְּשִׁישׁ שֶׁל מִטָּה. כְּמִין עֵצִים אֲרֻכִּים שְׁנוֹתְנִים בְּמִטָּה שֶׁל פְּרָקִים, וְעַל יְדֵיהֶן הַמִּטָּה נִגְשֶׁשֶׁת וְנִדְבֶּקֶת זוֹ עִם זוֹ, וּלְפִיכָךְ נִקְרָאִים אוֹתָן הָעֵצִים גְּשִׁישִׁין. פֵּרוּשׁ אַחֵר, עֵצִים שֶׁנּוֹתְנִים תַּחַת כַּרְעֵי הַמִּטָּה שֶׁלֹּא יִפָּסְדוּ מִלַּחְלוּחִית הָאָרֶץ:

שֶׁהֵן מַחְגִּירִין. כְּאָדָם חֹגֵר שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַנִּיחַ שְׁתֵּי רַגְלָיו כְּאַחַת. כָּךְ אֵלּוּ כְּשֶׁיּוֹשְׁבִים עֲלֵיהֶם בְּנֵי אָדָם, נוֹטִים לְכָאן וּלְכָאן, מִתּוֹךְ כָּךְ נִמְצָא נִשְׁעָן הַזָּב עַל הַטָּהוֹר, וְהַטָּהוֹר עַל הַזָּב:

בְּאֵילָן שֶׁכֹּחוֹ רַע. וְהֵיכִי דָּמֵי אִילָן שֶׁכֹּחוֹ רַע, כָּל שֶׁאֵין עִקָּרוֹ רָחָב וְעָב כְּדֵי לָחוֹק בּוֹ רֹבַע הַקַּב:

אוֹ שׁוֹכָה. דְּהַיְנוּ עֲנַף אִילָן:

שֶׁכֹּחָהּ רַע. וְהֵיכִי דָּמֵי סוֹכָה שֶׁכֹּחָהּ רַע, כָּל שֶׁנִּטְמֶנֶת בַּאֲחִיזָתָהּ, שֶׁהָאוֹחֵז בָּהּ טוֹמְנָהּ בְּכַף יָדוֹ:

עַל אִילָן יָפֶה. אֲפִלּוּ עוֹמֶדֶת הַשּׁוֹכָה בְּאִילָן שֶׁכֹּחוֹ יָפֶה. וְכָל הָנֵי נִכְפָּפִים תַּחְתֵּיהֶן וְכֹבֶד הָעֶלְיוֹן עַל הַתַּחְתּוֹן וְנִשְׁעָן עָלָיו. וּבֵין זָב שֶׁנִּשְׁעָן עַל הַטָּהוֹר, וּבֵין טָהוֹר שֶׁנִּשְׁעָן עַל הַזָּב, טָמֵא:

שֶׁאֵינוֹ קָבוּעַ בְּמַסְמֵר. וּמִתּוֹךְ כָּךְ הוּא נִכְפָּף:

עַל הַכֶּבֶשׁ. עַל הַגֶּשֶׁר:

שֶׁאֵינָן עֲשׂוּיִין בְּטִיט טְמֵאִין. מִפְּנֵי שֶׁהֵן נִכְפָּפִים:

וְרַבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה:

משנה ב

מְגִיפִין. סוֹגְרִים אֶת הַדֶּלֶת:

אוֹ פוֹתְחִים. אוֹתוֹ יַחְדָּיו הַזָּב וְהַטָּהוֹר:

עַד שֶׁיְּהֵא זֶה מַגִּיף. לְעוֹלָם אֵין כָּאן טֻמְאָה, עַד שֶׁיְּהֵא זֶה מוֹשֵׁךְ לִפְתּוֹחַ וְזֶה מוֹשֵׁךְ לִסְגּוֹר, שֶׁאֵין מַנִּיחִים זֶה לָזֶה:

עַד שֶׁיְּהֵא הַטָּהוֹר מַעֲלֶה אֶת הַטָּמֵא. וְאָז בִּגְדֵי הַטָּהוֹר טְמֵאִים מִדְּרָס, שֶׁכֹּבֶד הַטָּמֵא עַל הַטָּהוֹר וְנִשְׁעָן עָלָיו, וּבְגָדָיו שֶׁל טָהוֹר טְמֵאִים מִדְּרָס. אֲבָל טָמֵא מַעֲלֶה אֶת הַטָּהוֹר, אֵין מִשְׁעֶנֶת הַטָּמֵא עַל הַטָּהוֹר, וְאֵין בְּגָדָיו שֶׁל טָהוֹר טְמֵאִים מִדְּרָס. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה:

מַפְשִׁילִין בַּחֲבָלִין. הַזָּב וְהַטָּהוֹר יַחְדָּיו גּוֹדְלִים בַּחֲבָלִים. וַאֲפִלּוּ שְׁנֵיהֶם מִצַּד אֶחָד:

זֶה מוֹשֵׁךְ הֵילֵךְ וְזֶה מוֹשֵׁךְ הֵילֵךְ. זֶה עוֹמֵד לַמִּזְרָח וּמוֹשֵׁךְ אֵלָיו, וְזֶה עוֹמֵד לַמַּעֲרָב וּמוֹשֵׁךְ אֵלָיו:

בֵּין בְּעוֹמְדִים. יֵשׁ דְּבָרִים נֶאֱרָגִים מְעֻמָּד, וְיֵשׁ מְיֻשָּׁב, וְהַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר אוֹרְגִים בְּיַחַד, אוֹ טוֹחֲנִים:

רַבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר בְּכֻלָּן. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן:

בִּזְמַן שֶׁמַּשְׁאָן כְּבֵד טְמֵאִים. דְּשֶׁמָּא מִתּוֹךְ כֹּבֶד הַמַּשָּׂא נִשְׁעָן הַזָּב עַל הַטָּהוֹר וְנִמְצָא טָהוֹר מַסִּיטוֹ, אוֹ טָהוֹר נוֹסֵט עָלָיו:

וְכֻלָּן. אֲפִלּוּ מַשְׁאָן כָּבֵד:

טְהוֹרִים לִבְנֵי הַכְּנֶסֶת. כְּלוֹמַר לְאוֹכְלִים חֻלִּיהֶן בְּטָהֳרָה, שֶׁאֵין זֶה הֶסֵּט גְּמוּר וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁסָּפֵק הוּא:

וּטְמֵאִין לַתְּרוּמָה. מִדְּרַבָּנָן, וַאֲפִלּוּ בְּסָפֵק:

משנה ג

כֹּל שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְהָמִיט בְּאָדָם. שֶׁהִיא גְּדוֹלָה כָּל כָּךְ שֶׁכְּשֶׁעוֹלֶה בָּהּ אָדָם אֵינָהּ מִתְמוֹטֶטֶת:

הַטָּהוֹר מַכֶּה אֶת הַטָּמֵא. אֶת הַזָּב:

הֲרֵי הַטָּמֵא נוֹפֵל. שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ הַמַּכֶּה אֶת חֲבֵרוֹ, אִם הָיָה חֲבֵרוֹ נִמְשָׁךְ הָיָה הַמַּכֶּה נוֹפֵל, וּלְכָךְ נֶחְשַׁב זֶה הַמַּכֶּה כְּנִשְׁעָן עַל הַטָּהוֹר. וְדַוְקָא לְעִנְיַן טֻמְאַת מִדְרָס אֲיֵרִי, דְּטָהוֹר הַמַּכֶּה אֶת הַטָּמֵא, טָהוֹר מִטֻּמְאַת מִדְרָס. אֲבָל טָמֵא הוּא, שֶׁהֲרֵי נִשְׁעָן עַל הַזָּב. וְטָמֵא הַמַּכֶּה אֶת הַטָּהוֹר, בְּגָדָיו טְמֵאִים מִדְרָס, דַּהֲוֵי כְּאִלּוּ הַזָּב נִשְׁעָן עָלָיו:

פרק ד

משנה א

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר כַּפָּה שֶׁבְּרֹאשָׁהּ. לִרְבוֹתָא נָקְטָהּ, דַּאֲפִלּוּ צָעִיף שֶׁבְּרֹאשׁ הַטָּהוֹרָה נֶחְשָׁב כְּאִלּוּ יָשְׁבָה עָלָיו הַנִּדָּה, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ יוֹשֶׁבֶת עָלָיו. וּפְלִיג אַסְתָּם מַתְנִיתִין דְּפִרְקִין דִּלְעֵיל דְּלֹא מְטַמֵּא אֶלָּא בִּגְדֵיהֶן וְלֹא כַּפָּה שֶׁבְּרֹאשָׁן:

כֵּלִים שֶׁבְּרֹאשׁ הַנֵּס. הָא נַמִּי לִרְבוֹתָא נָקַט, דְּאַף עַל פִּי שֶׁהֵם בַּגַּבֵּהּ בְּרֹאשׁ הַנֵּס שֶׁלֹּא בְּמָקוֹם דְּרִיסָה, אֲפִלּוּ הָכִי טְמֵאִים מִדְּרָס. וּבְסִפֵּינָה קְטַנָּה וּבְמִטָּה מַחְגֶּרֶת אֲיֵרִי, כְּהַהִיא דְּרִישׁ פִּרְקִין דִּלְעֵיל, אֶלָּא דְּתַנָּא דִּלְעֵיל לֹא מְטַמֵּא כֵּלִים שֶׁבְּרֹאשׁ הַנֵּס. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:

בִּזְמַן שֶׁמַּשָּׂאָן כָּבֵד טְמֵאִים מִדְּרָס. וְאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָגְעָה בַּבְּגָדִים, דְּחַשְׁבִינָא לַהּ כְּאִלּוּ נִשְׁעֶנֶת עַל הַבְּגָדִים:

כְּסוֹסְטְרָא. כְּמוֹ גְּזוּזְטְרָא, כְּמִין נָסֶר הַבּוֹלֵט מִכֹּתֶל הָעֲלִיָּה לַחוּץ:

וְנָפַל כִּכָּר שֶׁל תְּרוּמָה. שֶׁעַל הַכְּסוֹסְטְרָא:

טָהוֹר. הַכִּכָּר. וְאַף עַל פִּי שֶׁנָּפַל מֵחֲמַת הֶקֵּשׁ שֶׁל זָב, לָא חָשִׁיב לֵיהּ כְּהֶסֵּט, מִשּׁוּם דְּכֹחָהּ שֶׁל כְּסוֹסְטְרָא יָפֶה:

משנה ב

מָרִישׁ. קוֹרָה גְּדוֹלָה שֶׁבּוֹנִים בַּבִּירָה וְרָאשֵׁי קוֹרוֹת הַגַּג כָּלִין סְמוּכוֹת עָלֶיהָ, וְהִיא מֻנַּחַת עַל גַּבֵּי עַמּוּדִים:

מַלְבֵּן. כְּמִין רִבּוּעַ שֶׁל קוֹרוֹת קְבוּעוֹת בָּאָרֶץ:
צִנּוֹר. מַרְזֵב שֶׁל מַיִם:
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עָשׂוּי בַּחֲבָלִים. שֶׁאֵינוֹ קָבוּעַ בָּאָרֶץ אֶלָּא קָשׁוּר בַּחֲבָלִים וְאֵין כֹּחוֹ יָפֶה כָּל כָּךְ:
וְעַל הַיָּם. הֶקֵף שֶׁל עֵץ שֶׁהַקֶּמַח מִתְקַבֵּץ בּוֹ בְּשָׁעַת הַטְּחִינָה:
אִצְטְרֶבֶל. עִגּוּל שֶׁל עֵץ שֶׁמַּעֲמִידִין הָרֵחַיִם עָלָיו. וּשְׁנֵיהֶן קְבוּעִים הֵן:
חֲמוֹר שֶׁל רֵחַיִם שֶׁל יָד. בְּנָיָן שֶׁל עֵצִים שֶׁהָרֵחַיִם שֶׁל יָד קְבוּעִים בָּהֶן:
וּסְאָה שֶׁל רֵחַיִם. מִדָּה גְּדוֹלָה וּקְבוּעָה בַּקַּרְקַע:
קוֹרַת הַבַּלָּנִין. קוֹרָה שֶׁבַּעַל הַמֶּרְחָץ יוֹשֵׁב עָלֶיהָ. וְכָל הָנֵי אִם הִקִּישׁ עֲלֵיהֶן הַזָּב וְנָפַל הַכְּבָר שֶׁל תְּרוּמָה מִכֹּחַ הַהֶקֵּשׁ, טָהוֹר, דְּכֹחָן יָפֶה וְלָא חֲשִׁיב הֶסֵּט. וּבְקוֹרַת הַבַּלָּנִים נֶחְלְקוּ. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי יוֹסֵי:

משנה ג

הַנֶּגֶר. יְתֵד הַנָּעוּץ אֲחוֹרֵי הַדֶּלֶת בַּנֶּקֶב שֶׁבָּאַסְקֻפָּה:
מַנְעוּל. שֶׁסּוֹגְרִים בּוֹ הַפֶּתַח:
מָשׁוֹט. שֶׁמַּנְהִיגִין בּוֹ אֶת הַסְּפִינָה. וּלְשׁוֹן מִקְרָא הוּא, כָּל תּוֹפְשֵׁי מָשׁוֹט, בִּיחֶזְקֵאל [כז]:
קֶלֶת. עִגּוּל שֶׁל עֵץ שֶׁסְּבִיב לְרֵחַיִם הַתַּחְתּוֹנָה לְקַבֵּל הַקֶּמַח הַנִּטְחָן שֶׁלֹּא יִפֹּל לָאָרֶץ, וּמְטַלְטֵל הוּא:
וְעַל סוֹכָה שֶׁכֹּחָהּ רַע. וְעוֹמֶדֶת בְּאֵילָן שֶׁכֹּחוֹ יָפֶה:
טְמֵאִין. דְּכָל הָנֵי אֵין כֹּחָן יָפֶה, וְכֹחַ הֶקֵּשׁ הַזָּב בְּהוּ חֲשִׁיב הֶסֵּט:
מְטַהֲרִים בָּאֵלּוּ. אַשְׁדָּה תֵּבָה וּמִגְדָּל קָאֵי. לְהָכִי תְּנִינְהוּ תַּנָּא קַמָּא לְחוֹדַיְהוּ. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי נְחֶמְיָה וְרַבִּי שִׁמְעוֹן:

משנה ד

פֶּנְדִיּוֹת. כְּעֵין כִּיסִין אֲרֻכִּין:
לְאָרְכָּן. שֶׁשּׁוֹכֵב לְאָרְכָּן שֶׁל סַפְסָלִים אוֹ שֶׁל פֶּנְדִיּוֹת:
טְמֵאִים. שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד נִשְׁעָן רֻבּוֹ שֶׁל זָב עָלָיו, פְּעָמִים עַל זֶה פְּעָמִים עַל זֶה:
לְרָחְבָּן. שֶׁשּׁוֹכֵב אָרְכּוֹ לְרָחְבָּן:
טְהוֹרִים. דְּאֵין רֻבּוֹ נִשְׁעָן עַל אֶחָד מֵהֶן, וְאֵין [טָמֵא] מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב לְעוֹלָם, עַד שֶׁיִּשָּׁעֵן רֻבּוֹ עָלָיו, דְּכְתִיב אִם עַל הַמִּשְׁכָּב הוּא, עַד שֶׁיִּנָּשֵׂא רֻבּוֹ עָלָיו:
יָשָׁן. לְרָחְבָּן, וְסָפֵק אִם נִתְהַפֵּךְ לְאָרְכָּן, טְמֵאִין:
כְּסָיוֹת. לְשׁוֹן רַבִּים שֶׁל כִּסֵּא:

שֶׁתַּחַת הַגּוּף. לְפִי שֶׁרֻבּוֹ נִשָּׂא עָלָיו. וְהָאֲחֵרִים טְמֵאִים מַגַּע הַזָּב. אֲבָל אֵין לָהֶם תּוֹרַת מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב לִהְיוֹת אַב הַטֻּמְאָה לְטַמֵּא אָדָם וְכֵלִים:

אִם רְחוֹקִים זֶה מִזֶּה טְהוֹרִים. לְפִי שֶׁאֵין רֻבּוֹ נִשָּׂא לֹא עַל זֶה וְלֹא עַל זֶה. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן:

משנה ה

עָשָׂר טַלִּיּוֹת. לְשׁוֹן רַבִּים שֶׁל טַלִּית. וְעָשָׂר לְאוֹ דַּוְקָא, דַּאֲפִלּוּ אֶלֶף טַלִּיּוֹת וְאָבֶן גְּדוֹלָה עַל גַּבָּן, וְיָשַׁב הַזָּב עַל הָאָבֶן, כָּל הַטַּלִּיּוֹת שֶׁתַּחְתֶּיהָ מְטַמְּאוֹת מוֹשָׁב, דְּמִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב מְטַמְּאִין תַּחַת אֶבֶן מְסָמָא:

כָּרַע הַזָּב טְהוֹרִים. מִדִּין מִשְׁכָּב, אֲבָל טְמֵאִין בְּמַשָּׂא הַזָּב:

בִּיחִידִי. מִשְׁכָּב אֶחָד:

טָמֵא. שֶׁהֲרֵי רֹב הַזָּב נִשָּׂא עָלָיו:

וּבְמֻרָּבִים. בְּמִשְׁכָּבוֹת רַבּוֹת בְּכַף מֹאזְנַיִם כְּנֶגֶד הַזָּב:

שֶׁאֵין אֶחָד מֵהֶן נוֹשֵׂא אֶת רֻבּוֹ. דְּכִי כָּרְעוּ הֵן, אֵין רֻבּוֹ שֶׁל זָב נִשָּׂא עַל אֶחָד מֵהֶן, אֶלָּא כָּל אֶחָד מֵהַמִּשְׁכָּבוֹת נִשָּׂא מְעוּטוֹ שֶׁל זָב:

משנה ו

טְמֵאִין. בֵּין כָּרַע הַזָּב, בֵּין כָּרְעוּ אֻכְלִין וּמַשְׁקִין, נִטְמְאוּ טֻמְאַת הֶסֵּט:

וּבַמַּת הַכֹּל טָהוֹר. בֵּין מוֹשָׁב וּמִשְׁכָּב, בֵּין אֻכְלִים וּמַשְׁקִין, בֵּין כָּרַע הַמֵּת בֵּין כָּרְעוּ הֵם, דְּכָל טֻמְאוֹת הַמַּסְיטוֹת טְהוֹרוֹת, חוּץ מֵהֶסֵּטוֹ שֶׁל זָב. וְאִם כָּרְעוּ הֵן, נַמִּי טְהוֹרִים, דְּכָל שֶׁהַמֵּת נִשָּׂא עָלָיו כְּגוֹן בְּכַף מֹאזְנַיִם לְבַד מֵאֹהֶל, טָהוֹר, חוּץ מִן הָאָדָם, דְּבִזְמַן שֶׁמַּכְרִיעַ אֶת הַמֵּת, טָמֵא מִפְּנֵי שֶׁהִסִּיטוֹ, כִּדְאָמְרִינַן בְּפֶרֶק בַּתְּרָא דְּנִדָּה (דף סט), אַטּוּ מֵת מִי לֹא נִטְמָא בְּמַשָּׂא:

מַדָּף. לְשׁוֹן טֻמְאָה קַלָּה, כְּדִכְתִיב (ויקרא כו) קוֹל עָלֶה נִדָּף. וְרַמְבַּ"ם פֵּרֵשׁ, מַדָּף מִלְּשׁוֹן רֵיחוֹ נוֹדֵף, שֶׁרֵיחַ טֻמְאַת הַזָּב הוֹלֶכֶת לְמֶרְחוֹק לְטַמֵּא כָּל הַכֵּלִים שֶׁעַל גַּבָּיו אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָגַע בָּהֶם. אֲבָל לֹא כְּטֻמְאַת הַכֵּלִים שֶׁתַּחְתָּיו, שֶׁכֵּלִים עַל גַּבֵּי הַזָּב, אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ דְּבָרִים חוֹצְצִים בֵּינָם לְבֵין הַזָּב, כֵּלֶם טְמֵאִים טֻמְאָה קַלָּה לְטַמֵּא אֻכְלִים וּמַשְׁקִין, אֲבָל לֹא לְטַמֵּא אָדָם וְכֵלִים. וְאִלּוּ כֵּלִים שֶׁתַּחְתָּיו אֲפִלּוּ הֵן מֵאָה זֶה עַל גַּב זֶה, הַתַּחְתּוֹן שֶׁבְּכֻלָּם טָמֵא טֻמְאָה חֲמוּרָה לְטַמֵּא אָדָם לְטַמֵּא בְּגָדִים כְּמוֹ הָעֶלְיוֹן:

מַה שֶּׁאֵין הַמֵּת מְטַמֵּא. דְּמִתַּחְתָּיו אֲפִלּוּ תְּהֵא טֻמְאָה בּוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת, מִכָּל מָקוֹם אֵין מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב שֶׁתַּחְתָּיו מְטַמֵּא אָדָם לְטַמֵּא בְּגָדִים:

וְעַל גַּבָּיו מַדָּף. נְהִי דְּמֵת נַמִּי מְטַמֵּא כֵּלִים שֶׁעַל גַּבָּיו טֻמְאַת מַדָּף לְטַמֵּא אֳכָלִים וּמַשְׁקִין, דְּטֻמְאָה בוֹלַעַת וְעוֹלָה, מִכָּל מָקוֹם אִם [הָיָה הַמֵּת בָּעֲלִיָּה, וְהַמִּשְׁכָּבוֹת וְהַמּוֹשָׁבוֹת בַּבַּיִת עַד שְׁמֵי הַקּוֹרָה, וְהַנְּסָרִים נִכְפָּפִים מִכֹּבֶד הַמֵּת וּמַכְבִּידִין עַל הַמִּשְׁכָּבוֹת, אוֹ] הַמֵּת בַּבַּיִת סָמוּךְ לִשְׁמֵי קוֹרָה, וְהַמִּשְׁכָּבוֹת בָּעֲלִיָּה, וְנִכְפָּפִים הַנְּסָרִים מִכֹּבֶד הַמִּשְׁכָּבוֹת וּמַכְבִּידִים עַל הַמֵּת, כִּי הַאי גַּוְנָא בַּזָּב טֻמְאַת מִתַּחְתָּיו לְטַמֵּא אָדָם לְטַמֵּא בְּגָדִים, וְעַל גַּבָּיו לְטַמֵּא אֳכָלִים וּמַשְׁקִין, וּבַמֵּת בֵּין עַל גַּבָּיו בֵּין מִתַּחְתָּיו טָהוֹר:

משנה ז

שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה. וְכֵיוָן דְּזֶה אֵינוֹ יָכוֹל וְזֶה אֵינוֹ יָכוֹל, כָּל חַד וְחַד כֻּלֵּיהּ מַעֲשֶׂה עֲבִיד וְאֵיכָא רַבּוֹ שֶׁל זָב נִשָּׂא עָלָיו:

רַבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר. דְּבָעֵי שִׁעוּר זִיבָה לְזֶה וְשִׁעוּר זִיבָה לְזֶה, כְּלוֹמַר רַבּוֹ שֶׁל זָב מַכְבִּיד עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וְאָזְדָא לְטַעְמֵיהּ דְּאָמַר לְעֵיל בְּפִרְקִין בִּיחִידִי טָמֵא, וּבִמְרֻבִּים טָהוֹר, שֶׁאֵין אֶחָד נוֹשֵׂא אֶת רַבּוֹ. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן:

הָיָה רוֹכֵב עַל גַּבֵּי בְהֵמָה. בְּעוֹמֶדֶת אַיְרֵי, דְּאִי בִּמְהַלֶּכֶת, כָּל שָׁעָה הָאַחַת נֶעֱקֶרֶת וְעוֹמֶדֶת עַל שָׁלֹשׁ, וְטָמֵא מַה שֶּׁתַּחְתֶּיהָן, שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לַעֲמֹד עַל שְׁתַּיִם:

שֶׁיְּכוֹלָה לַעֲמֹד עַל שָׁלֹשׁ. הִלְכָךְ כָּל חַד וְחַד הָוֵי לֵיהּ רְבִיעִי, וְאֵינוֹ אֶלָּא מְסַיֵּעַ, וּמְסַיֵּעַ אֵין בּוֹ מַמָּשׁ. אֲבָל טְלִית אַחַת תַּחַת שְׁתַּיִם, טְמֵאָה, שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לַעֲמֹד עַל שְׁתַּיִם:

רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. אַאַרְבַּע טְלִיתוֹת תַּחַת אַרְבַּע רַגְלֵי בְּהֵמָה קָאֵי:

הַסּוּס מְטַמֵּא בִּרַגְלָיו. אִם זָב רוֹכֵב עָלָיו וְטַלִּית תַּחַת אַחַת מֵרַגְלָיו שֶׁל סוּס, טְמֵאָה. אֲבָל תַּחַת יָדָיו, טְהוֹרָה, שֶׁאֵין מִשְׁעַנְתּוֹ עַל יָדָיו. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי יוֹסֵי:

כֵּלִים שֶׁבַּעֵקֶל טְמֵאִים. דִּמְשָׁעֶנֶת הַקּוֹרָה עַל הָעֵקֶל. וְעֵקֶל הִיא הַכְּפִיפָה שֶׁעוֹצְרִים בָּהּ הַזֵּיתִים וְהִיא עֲשׂוּיָה כְּמִין קֻפָּה שֶׁל מַעֲשֵׂה שְׂבָכָה, וְאַחַר שֶׁעוֹצְרִים הַזֵּיתִים וְנִשְׁאָר הַגֶּפֶת שֶׁהוּא הַפְּסֹלֶת שֶׁל זֵיתִים, מַכְנִיסִין אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ עֵקֶל, וְנוֹתְנִים עַל הָעֵקֶל קוֹרָה לְהַכְבִּיד עָלָיו:

הַמַּכְבֵּשׁ שֶׁל כּוֹבֵס. לְאַחַר שֶׁכִּבְּסוּ הַבְּגָדִים, מְקַפְּלִין אוֹתָן תַּחַת הַמַּכְבֵּשׁ לְכָבְשָׁן וְלִשְׁמֹר קְפוּלָן:

כֵּלִים שֶׁתַּחְתָּיו טְהוֹרִים. שֶׁאֵין הַיּוֹשֵׁב בְּקָצֶה הָאֶחָד שֶׁל מַכְבֵּשׁ מַכְבִּיד עַל הַכֵּלִים:

וְרַבִּי נְחֶמְיָה מְטַמֵּא. סָבַר אִי אֶפְשָׁר שֶׁיֵּשֵׁב בְּקָצֶה הָאֶחָד שֶׁל הַמַּכְבֵּשׁ שֶׁלֹּא יַכְבִּיד עַל הַכֵּלִים. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי נְחֶמְיָה:

פרק ה

משנה א

הַנּוֹגֵעַ בַּזָּב. וּכְלֵי שֶׁטַח בְּמַגָּע. דִּכְי הֵיכִי דְּאָדָם הַנּוֹגֵעַ בַּזָּב מְטַמֵּא בְּגָדִים בִּשְׁעַת מַגָּעוֹ, כָּךְ מְטַמֵּא כָּל כֵּלִים שֶׁנּוֹגְעַ בָּהֶן בִּשְׁעַת מַגָּעוֹ בַּזָּב, חוּץ מֵאָדָם וּכְלֵי חֶרֶס, דְּתַנְיָא בְּתוֹרַת כֹּהֲנִים, מִנַּיִן לַעֲשׂוֹת שְׁאָר כֵּלִים כִּבְגָדִים, תַּלְמוּד לוֹמַר (ויקרא טו) וְטָמֵא. יָכוֹל יְטַמֵּא אָדָם וּכְלֵי חֶרֶס, תַּלְמוּד לוֹמַר בֶּגֶד, בֶּגֶד הוּא מְטַמֵּא וְאֵינוֹ מְטַמֵּא אָדָם וּכְלֵי חֶרֶס. וְדָוְקָא בִּשְׁעַת מַגָּעוֹ בַּזָּב. אֲבָל פֵּרַשׁ, לֹא, דִּכְתִיב (ויקרא טו) וְאִישׁ אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת זָרַע וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא, בִּשְׁעַת מַגָּעוֹ מְטַמֵּא בְּגָדִים. פֵּרַשׁ, אֵינוֹ מְטַמֵּא בְּגָדִים:

אֲבָל לֹא בְּמַשָּׂא. אִם בִּשְׁעַת מַגָּעוֹ בַּזָּב נָשָׂא בְּגָדִים וְלֹא נָגַע בָּהֶן, טְהוֹרִים:

כֹּל הַמְטַמֵּא בְּגָדִים בִּשְׁעַת מַגָּעוֹ. כְּגוֹן הַנּוֹגֵעַ בְּזָב וְזָבָה וְיוֹלֶדֶת, וּבְמַעְיְנוֹתֵיהֶם, בְּמִשְׁכָּבָן, וּבְמוֹשָׁבָן:

מְטַמֵּא אֳכָלִים. לִהְיוֹת תְּחִלָּה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא נֶחְשָׁב כְּאַב הַטֻּמְאָה בִּשְׁעַת מַגָּעוֹ, כֵּיוָן דְּאָמְרָה תּוֹרָה שֶׁהוּא מְטַמֵּא בְּגָדִים:

וְאֶת הַיָּדַיִם לִהְיוֹת שְׁנִיּוֹת. אֲבָל גּוּפוֹ שֶׁל אָדָם, אֵינוֹ מְטַמֵּא, כִּדְקָתָנֵי סֵיפָא שֶׁאֵינוֹ מְטַמֵּא אָדָם וּכְלֵי חֶרֶס:

לְאַחַר פְּרִישָׁתוֹ. מִמְּטַמְּאָיו מְטַמֵּא אֶת הַמַּשְׁקִין לִהְיוֹת תְּחִלָּה. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא רִאשׁוֹן לַטֻּמְאָה, עוֹשֶׂה הַמַּשְׁקִין תְּחִלָּה, דַּאֲפִלּוּ שֵׁנִי לַטֻּמְאָה מְטַמֵּא מַשְׁקִין לִהְיוֹת תְּחִלָּה. לְפִי שֶׁהֵן עֲלוּלִין לְקַבֵּל טֻמְאָה וְאֵינָן צְרִיכִין הֶכְשֵׁר כְּמוֹ הָאֳכָלִים, גְּזִרוּ בָהֶן שֶׁיִּהְיוּ לְעוֹלָם תְּחִלָּה, גְּזֵרָה מִשּׁוּם מַשְׁקִין הַבָּאִין מֵהֶמֶת שֶׁרֶץ שֶׁהֵם תְּחִלָּה מִן הַתּוֹרָה:

וְהָאֳכָלִים וְהַיָּדַיִם לִהְיוֹת שְׁנִיּוֹת. דִּכְיָון דְּפֵרַשׁ מִמְּטַמְּאָיו, אֵינוֹ אֶלָּא רִאשׁוֹן בְּעָלְמָא:

משנה ב

כֹּל הַנִּשָּׂא עַל גַּבֵּי הַזָּב. עֶלְיוֹנוֹ שֶׁל זָב וַאֲפִלּוּ לֹא נָגַע בּוֹ הַזָּב, וַאֲפִלּוּ יֵשׁ דְּבָרִים הָרְבֵּה חוֹצְצִים בֵּינוֹ לְבֵין הַזָּב, הַכֹּל טָמֵא, דִּכְתִיב (שם) וְהַנּוֹגֵעַ בְּכָל אֲשֶׁר יִהְיֶה תַּחְתָּיו, מַאי תַּחְתָּיו, אִילֵימָא תַּחְתָּיו דְּזָב, הַיְינוּ מִשְׁכָּב, אֶלָּא בְּכָל אֲשֶׁר יִהְיֶה הַזָּב תַּחְתָּיו, דְּהַיְינוּ עֶלְיוֹנוֹ שֶׁל זָב, וְנוֹהֵג בְּכָל דָּבָר, אֲפִלּוּ בְּמִידֵי דְּאֵין רְגִילוּת לִהְיוֹת עָלָיו, וְלֹא הָווּ כְּעֵין תַּחְתָּיו, דְּאֵין נוֹהֵג אֶלָּא בְּמִידֵי דַּחֲזֵי לֵיהּ:

חוּץ מִן הָרָאוּי לְמִשְׁכָּב וּלְמוֹשָׁב. וְהוּא הַדִּין לְמֶרְכָּב. אֲבָל שֶׁאֵינוֹ רָאוּי, טָהוֹר, כְּגוֹן אִם כָּפָה סְאָה שֶׁאֵינָהּ עֲשׂוּיָה לִישִׁיבָה וְיָשַׁב עָלֶיהָ, יָכוֹל יְהֵא טָמֵא מוֹשָׁב, תַּלְמוּד לוֹמַר (שם) וְהַיּשֵׁב עַל הַכְּלִי אֲשֶׁר יֵשֵׁב עָלָיו הַזָּב, מַה שְּׁמֵיחָד לִישִׁיבָה, יָצָא זֶה שֶׁאוֹמְרִים לוֹ עֲמֹד וְנַעֲשֶׂה מְלַאכְתֵּנוּ:

נִדָּבָךְ. שׁוּרַת בְּנְיַן הַחוֹמָה. כְּמוֹ נִדְבָּכִין דִּי אֶבֶן גְּלָל (בעזרא ו):
הַטָּהוֹר מִלְמַעְלָה. עַל הַנִּדְבָּךְ וּמַכְבִּיד עַל אֶצְבָּעוֹ שֶׁל זָב, דְּהַשְׁתָּא הָוֵי נִשָּׂא עַל גַּבֵּי הַזָּב וְנֶחְשָׁב אַב הַטֻּמְאָה:
מְטַמֵּא שְׁנַיִם וּפוֹסֵל אֶחָד. מְטַמֵּא רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי, וּפוֹסֵל שְׁלִישִׁי בַּתְּרוּמָה:
פֵּרַשׁ. שֶׁיָּרַד הַטָּהוֹר מִן הַנִּדְבָּךְ, אוֹ שֶׁסִּלֵּק הַזָּב אֶצְבָּעוֹ מִתַּחַת הַנִּדְבָּךְ. מְטַמֵּא הַטָּהוֹר אֶחָד וּפוֹסֵל אֶחָד, לְפִי שֶׁאֵין הַטָּהוֹר אֶלָּא רִאשׁוֹן מִכֵּיוָן שֶׁפֵּרַשׁ, דְּתוּ לֹא מְטַמֵּא בְּגָדִים, וְעוֹשֶׂה שֵׁנִי וּשְׁלִישִׁי בַּתְּרוּמָה:
הַטָּמֵא מִלְמַעְלָה. עַל הַנִּדְבָּךְ, וְאֶצְבַּע הַטָּהוֹר תַּחַת הַנִּדְבָּךְ, וּמַכְבִּיד הַטָּמֵא עָלָיו, הֲרֵי הַזָּב נִשָּׂא עָלָיו, לְפִיכָךְ מְטַמֵּא שְׁנַיִם וּפוֹסֵל אֶחָד:
וְהַמַּדָּף. כָּל כֵּלִים שֶׁאֵינָם מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב מַדָּף קָרֵי לְהוּ:
מִלְמַעְלָן. שֶׁל נִדְבָּךְ, וְאֶצְבַּע הַזָּב מִלְמַטָּה, אֵינָם אֶלָּא רִאשׁוֹן:
מְטַמְּאִין אֶחָד וּפוֹסְלִים אֶחָד. וּלְאַחַר שֶׁפֵּרְשׁוּ נַמִּי כָּךְ דִּינָא:
פֵּרְשׁוּ מְטַמְּאִין שְׁנַיִם וּפוֹסְלִים אֶחָד. הַמִּשְׁכָּב וּמוֹשָׁב לְעוֹלָם אַב הַטֻּמְאָה אַף עַל פִּי שֶׁפֵּרְשׁוּ:
טְהוֹרִים. כִּדְאָמְרִינַן שֶׁכָּל שֶׁהַזָּב נִשָּׂא עָלָיו, טָהוֹר, חוּץ מִמִּשְׁכָּב וּמוֹשָׁב וְהָאָדָם:

משנה ג

מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ. כְּלוֹמַר מִפְּנֵי מָה אָמְרוּ הָאֲכָלִים וְהַמַּשְׁקִים וְהַמַּדָּף מִלְמַטָּה תַּחַת מִשְׁכַּב הַזָּב טְהוֹרִים, מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ כָּל הַנּוֹשֵׂא וְנִשָּׂא כוּ':
כֹּל הַנּוֹשֵׂא. כְּגוֹן אֳכָלִין וּמַשְׁקִין וּמַדָּף שֶׁהֵן לְמַטָּה מִמִּשְׁכַּב הַזָּב וְנוֹשְׂאִים אוֹתוֹ וְאֵינָן נוֹגְעִין בּוֹ, שֶׁיֵּשׁ דְּבָרִים חוֹצְצִים בֵּינָתַיִם:
נִשָּׂא עַל גַּבֵּי הַמִּשְׁכָּב. שֶׁאִלּוּ לְמַעְלָה וְהַמִּשְׁכָּב לְמַטָּה וְנִשָּׂא עָלָיו וְאֵין נוֹגְעִין בּוֹ, טְהוֹרִים:
חוּץ מִן הָאָדָם. שֶׁהָאָדָם הַנּוֹשֵׂא הַמִּשְׁכָּב, נִטְמָא אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָגַע בּוֹ וְלֹא הִסִּיטוֹ, מִפְּנֵי שֶׁמִּשְׁכַּב הַזָּב מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא. וְכֵן אִם נָתְנוּ אֶבֶן מִסְמָא לְמַעְלָה מִמִּשְׁכָּבוֹ שֶׁל זָב וְיָשַׁב אָדָם טָהוֹר עַל הָאֶבֶן, נִטְמָא, כֵּיוָן שֶׁנִּשָּׂא עַל גַּבֵּי מִשְׁכָּב. כְּשֵׁם שֶׁאִם יָשַׁב הַזָּב עַל הָאֶבֶן נִטְמָא הַמִּשְׁכָּב שֶׁלְּמַטָּה מִן הָאֶבֶן, כָּךְ כְּשֶׁיָּשַׁב הַטָּהוֹר עַל הָאֶבֶן, נִטְמָא וְנִשָּׂא מִן הַמִּשְׁכָּב שֶׁתַּחְתֶּיהָ:
כֹּל הַנּוֹשֵׂא עַל גַּבֵּי נְבֵלָה. בְּאָדָם קְמַיְרִי, כְּלוֹמַר וְכָל אָדָם הַנּוֹשֵׂא וְנִתָּן עַל גַּבֵּי נְבֵלָה:
טָהוֹר חוּץ מִן הַמַּסִּיט. דְּנוֹשֵׂא אֶת הַנְּבֵלָה וְלֹא זָז מִמְּקוֹמוֹ גַּם לֹא הֶנִּיעָהּ מִמְּקוֹמָהּ אֶלָּא שֶׁמְּנַחַת עַל גַּבָּיו, כְּגוֹן שֶׁבָּא חֲבֵרוֹ וְהִנִּיחָהּ עָלָיו, טָהוֹר, עַד שֶׁיַּסִּיטֶנָּה:
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אַף הַנּוֹשֵׂא. בַּגְּמָרָא מְפָרֵשׁ דְּהָכִי קָאָמַר, וְהוּא שֶׁנּוֹשֵׂא, כְּלוֹמַר אֵין הַמַּסִּיט אֶת הַנְּבֵלָה טָמֵא אֶלָּא כְּשֶׁנּוֹשֵׂא אוֹתָהּ, שֶׁנִּבְלָה לְמַעְלָה וְהוּא לְמַטָּה. אֲבָל אִם

הַנִּבְלָה לְמַטָּה וְהוּא לְמַעְלָה, אַף עַל פִּי שֶׁמַּסִּיטָהּ, טָהוֹר, כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נָגַע בָּהּ. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר:

חוּץ מִן הַמְּאָהִיל. שֶׁאֶפְשָׁר לִהְיוֹת נוֹשֵׂא וְנוֹשֵׂא וְלֹא יַאֲהִיל, כְּגוֹן עֲלִיָּה מַפְסֶקֶת, שֶׁאִם הַמֵּת בָּעֲלִיָּה וְאֻכָלִין וּמַשְׁקִין וְכֵלִים בַּבַּיִת מַגִּיעִין עַד שְׁמֵי קוֹרָה וְהַנְּסָרִים נִכְפָּפִים מִכֹּבֶד הַמֵּת וּמַכְבִּידִין עַל הַכֵּלִים, אוֹ שֶׁהַמֵּת בַּבַּיִת סָמוּךְ לִשְׁמֵי קוֹרָה וְהַכֵּלִים בָּעֲלִיָּה וְנִכְפָּפִים הַנְּסָרִים שֶׁבָּעֲלִיָּה מִכֹּבֶד הַכֵּלִים וּמַכְבִּידִים עַל הַמֵּת, בִּכְהַאי גַּוְנָא הָוֵי נוֹשֵׂא וְנוֹשֵׂא עַל גַּבֵּי הַמֵּת וְאֵינוֹ מַאֲהִיל, וְטָהוֹר:

וְאָדָם בִּזְמַן שֶׁהוּא מַסִּיט. בֵּין נוֹשֵׂא אֶת הַמֵּת, בֵּין נִשָּׂא עַל גַּבֵּי מֵת, טָמֵא אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ נוֹגֵעַ בּוֹ. אֲבָל אִם אֵין הַמֵּת זָז מִמְּקוֹמוֹ, שֶׁאֵין כָּאן הֶסֵּט, טָהוֹר:

משנה ד

מִקְצָת טָמֵא עַל הַטָּהוֹר. אֲפִלּוּ אֶצְבָּעוֹ שֶׁל זָב עַל הַטָּהוֹר, אוֹ אֶצְבָּעוֹ שֶׁל טָהוֹר עַל הַזָּב, אוֹ חִבּוּרֵי טָמֵא, כְּגוֹן שְׂעָרוֹ וְצִפָּרְנָיו וְשִׁנָּיו, כָּל אֵלּוּ נִקְרָאִין חִבּוּרֵי, אַף עַל גַּב דְּלֵיכָּא אֶלָּא מְעוּט הַטָּמֵא עַל הַטָּהוֹר אוֹ מְעוּט הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא, נִטְמָא הַטָּהוֹר, דְּלֹא בָּעֵינַן שֶׁיִּנָּשֵׂא רֻבּוֹ שֶׁל זָב אֶלָּא עַל הַמִּשְׁכָּב וְלֹא עַל הָאָדָם:

וּמִקְצָת טָהוֹר עַל הַטָּמֵא טָהוֹר. דְּבָעֵינַן שֶׁיִּנָּשֵׂא רֻבּוֹ. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן:

משנה ה

הַטָּמֵא עַל מִקְצָת הַמִּשְׁכָּב. רֻבּוֹ שֶׁל טָמֵא עַל מְעוּטוֹ שֶׁל מִשְׁכָּב, נִטְמָא הַמִּשְׁכָּב. וְכֵן רֻבּוֹ שֶׁל טָהוֹר עַל מְעוּטוֹ שֶׁל הַמִּשְׁכָּב הַטָּמֵא, נִטְמָא הַטָּהוֹר. וְלֹא חָיְשִׁינַן עַל מְעוּט מִשְׁכָּב, כֵּיוָן דְּרֻבָּא דְּטָהוֹר וְרֻבָּא דְּטָמֵא יוֹשֵׁב עָלָיו, דִּבְמְעוּטוֹ שֶׁל מִשְׁכָּב טֻמְאָה נִכֶּנֶסֶת, וּבְמְעוּטוֹ יוֹצֵאת, כִּדְקָתָנֵי סֵיפָא נִמְצֵאת טֻמְאָה נִכֶּנֶסֶת לוֹ וְיוֹצְאָה מִמֶּנּוּ בְּמְעוּטוֹ:

מִקְצָת הַטָּמֵא עַל הַמִּשְׁכָּב. כֵּיוָן דִּמְעוּטוֹ שֶׁל טָמֵא הוּא, אַף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁעָן עַל כָּל הַמִּשְׁכָּב, טָהוֹר הַמִּשְׁכָּב, עַד שֶׁיִּנָּשֵׂא עָלָיו רֻבּוֹ שֶׁל זָב:

וּמִקְצָת טָהוֹר עַל הַמִּשְׁכָּב. כְּלוֹמַר אוֹ מִקְצָת טָהוֹר אֲפִלּוּ עַל כָּל הַמִּשְׁכָּב:

טָהוֹר. עַד שֶׁיִּשָּׁעֵן עָלָיו רֻבּוֹ שֶׁל טָהוֹר:

וְכֵן כִּכָּר שֶׁל תְּרוּמָה. אַמַּתְנִיתִין דְּלֵיל קָאֵי, דְּתָנַן כָּל הַנּוֹשֵׂא וְנִשָּׂא עַל גַּבֵּי הַמִּשְׁכָּב, טָהוֹר. וַאֲפִלּוּ אֻכָלִין שֶׁל תְּרוּמָה, אִם נִשְׂאוּ עַל גַּבֵּי מִשְׁכָּב וְיֵשׁ בֵּינֵיהֶן דָּבָר חוֹצֵץ אֲפִלּוּ הוּא דַק בְּיוֹתֵר כְּגוֹן נְיָר וְכֵיוֹצֵא בּוֹ, אֵינָן מְקַבְּלִין טֻמְאָה מִן הַמִּשְׁכָּב, דְּאֵין מְטַמֵּא אֲחֵרִים וְלֹא מְקַבֵּל טֻמְאָה בְּהֶסֵּט אֶלָּא דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים:

וְרַבִּי שִׁמְעוֹן מְטַמֵּא בָּזוֹ. הוֹאִיל וּמְקוֹמָהּ טָמֵא, מְטַמֵּא בְּהֶסֵּט אֲפִלּוּ דָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן:

משנה ו

הַנּוֹגֵעַ בְּזָב וּבְזָבָה כּוּ'. כָּל הָנֵי שְׁוֶה מַגָּעָן לְמַשְׁקֶה דִּמְטַמְּאוּ אָדָם לְטַמֵּא בְּגָדִים, הִלְכָךְ חֲשִׁיבֵי אַב הַטְּמְאָה כָּל זְמַן שֶׁלֹּא פָּרְשׁוּ, מֵאַחַר דִּמְטַמְּאוּ בְּגָדִים, וּלְכָךְ הַנּוֹגֵעַ עוֹשֶׂה רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי וּפוֹסֵל שְׁלִישִׁי בַּתְּרוּמָה:

פָּרַשׁ. מִמְּטַמְּאָיו, אֵינוֹ אֶלָּא רִאשׁוֹן בְּעַלְמָא וּמְטַמֵּא אֶחָד לַעֲשׂוֹתוֹ שֵׁנִי, וּפוֹסֵל שְׁלִישִׁי בַּתְּרוּמָה:

וְאֶחָד הַמַּסִּיט וְאֶחָד הַנּוֹשֵׂא. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן נוֹגְעִים. זָב וְזָבָה וְנִדָּה בְּהֶדְיָא כְּתִיבִי, דִּכְתִיב זֹאת תּוֹרַת הַזָּב וְגוֹ' וְהַדָּוָה בְּנִדָּתָהּ. וּמְצֹרָע וְיוֹלֶדֶת נַפְקָא לָן מִלַּזָּכָר וְלַנְּקֵבָה, לַזָּכָר לְרַבּוֹת אֶת הַמְצֹרָע, וְלַנְּקֵבָה לְרַבּוֹת אֶת הַיּוֹלֶדֶת:

משנה ז

וְאֶחָד הַמַּסִּיט. הַמַּזִּיז אוֹתָהּ מִמְּקוֹמָהּ אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ לֹא נוֹגֵעַ וְלֹא נוֹשֵׂא:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אַף הַנּוֹשֵׂא. וְהוּא שֶׁנּוֹשֵׂא קָאָמַר, כְּלוֹמַר אֵין הַמַּסִּיט טָמֵא אֶלָּא אִם כֵּן נוֹשֵׂא, שֶׁהֵן לְמַעְלָה וְהַמַּסִּיט לְמַטָּה. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר:

משנה ח

הַנּוֹשֵׂא אֶת הַמֶּרְכָּב. בְּנוֹשֵׂא אֶת הַמֶּרְכָּב כְּתִיב כִּבּוּס בְּגָדִים, וְלֹא בְּנוֹגֵעַ, וְאֵין נוֹגֵעַ אֶלָּא רִאשׁוֹן בְּעַלְמָא:

הַנּוֹשֵׂא אֶת הַנְּבֵלָה. הַיְנוּ מַסִּיט, דְּנוֹשֵׂא בְּלֹא מַסִּיט, טָהוֹר כְּדִפְרִישִׁית לְעֵיל. וְנוֹגֵעַ נַמִּי בְּנְבֵלָה, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא טָמֵא, כֵּיוָן דְּלֹא מְטַמֵּא בְּגָדִים אֵינוֹ מְטַמֵּא שְׁנַיִם וּפוֹסֵל אֶחָד, דְּאֵינוֹ אֶלָּא רִאשׁוֹן בְּעַלְמָא וּמְטַמֵּא אֶחָד וּפוֹסֵל אֶחָד:

מִי חַטָּאת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן כְּדֵי הַזָּיָה. מְטַמְּאִין בְּגָדִים בְּמַשָּׂא אֲבָל לֹא בְּמַגָּע:

משנה ט

וְהִיא בְּבֵית הַבְּלִיעָה. כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית הַבְּלִיעָה מְטַמֵּא בְּגָדִים, וְכֵיוָן דִּמְטַמֵּא בְּגָדִים מְטַמֵּא שְׁנַיִם וּפוֹסֵל אֶחָד:

הִכְנִיס רֹאשׁוֹ בָּאֲוִיר הַתַּנּוּר. אַף עַל גַּב דְּקַיְימָא נִבְלַת הָעוֹף עִם בֵּית הַבְּלִיעָה שֶׁל הָאוֹכֵל הַכֹּל בַּאֲוִיר הַתַּנּוּר, אֲפִלּוּ הָכִי טָהוֹר, דְּמֵחֲמַת הָאָדָם לֹא מִטַּמֵּא הַתַּנּוּר, דְּכָל הַמְּטַמְּאִים בְּגָדִים אֵין מְטַמְּאִין אָדָם וּכְלֵי חֶרֶס. וּמֵחֲמַת נִבְלַת הָעוֹף לֹא מִטַּמֵּא, דְּאֵין לָהּ טֻמְאָה אֶלָּא לְאָדָם בְּבֵית הַבְּלִיעָה:

הֱקִיאָהּ אוֹ שֶׁבְּלָעָהּ. הַיְנוּ פֵּרֵשׁ. דְּמִשֶּׁיָּרְדָה לַבֶּטֶן אֵין לָהּ טֻמְאָה, וּכְשֶׁהִיא לְתוֹךְ פִּיו אֵין לָהּ טֻמְאָה, דְּלֹא יֹאכַל כְּתִיב (ויקרא כב), אֲכִילָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה:

משנה י

וּבִנְבֵלָה וּבְמֶרְכָּב. כָּל הָנֵי בְּמַשָּׂא בִּלְבַד מְטַמְּאִין בְּגָדִים וְלֹא בְּמַגָּע, הִלְכָךְ אָדָם הַנּוֹגֵעַ בָּהֶן אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא פֵּרֵשׁ אֵינוֹ אֶלָּא רִאשׁוֹן, וּמְטַמֵּא אֶחָד וּפוֹסֵל אֶחָד:

כֹּל הַנּוֹגֵעַ. כְּגוֹן אֳכָלִים וְכֵלִים. דַּאֲפִלּוּ בְּאוֹתָן שֶׁאָדָם הַנּוֹגֵעַ בָּהֶן מְטַמֵּא שְׁנַיִם וּפוֹסֵל אֶחָד, כֵּלִים הַנּוֹגְעִים בָּהֶן מְטַמְּאִים אֶחָד וּפוֹסְלִין אֶחָד וַאֲפִלּוּ בְּשִׁעַת מַגָּעוֹ:

חוּץ מִן הָאָדָם. דְּיֵשׁ מֵהֶן דְּאִם נָגַע בָּהֶן אוֹ נָשָׂא דְּמְטַמֵּא שְׁנַיִם וּפוֹסֵל אֶחָד, כִּי הָנֵי דָּאֲמַרַן לְעֵיל:

פֵּרֵשׁ. אֲפִלּוּ אָדָם, בְּכֻלְּהוּ מְטַמֵּא אֶחָד וּפוֹסֵל אֶחָד, דְּכֵיוָן דְּפֵרֵשׁ אֵינוֹ אֶלָּא רִאשׁוֹן:

משנה יא

בַּעַל קֶרִי כְּמַגַּע שֶׁרֶץ. כְּשֵׁם שֶׁנּוֹגֵעַ בַּשֶּׁרֶץ רִאשׁוֹן לַטֻּמְאָה, כָּךְ בַּעַל קֶרִי רִאשׁוֹן לַטֻּמְאָה, וְטֻמְאָתוֹ שָׁוֶה לְטֻמְאַת הַנּוֹגֵעַ בִּשְׁכִבַת זֶרַע:

וּבוֹעֵל נִדָּה כִּטְמֵאָה מֵת. שֶׁהוּא אַב הַטֻּמְאָה וְטָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה:

שֶׁהוּא מְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב. וּמֵת עַצְמוֹ וְכָל שֶׁכֵּן טָמֵא מֵת אֵינוֹ מְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב, לֹא טֻמְאָה קַלָּה וְלֹא טֻמְאָה חֲמוּרָה, דִּכְתִיב (ויקרא טו) וְכָל הַכְּלִי אֲשֶׁר יֵשֵׁב עָלָיו, הַזָּב, וְלֹא טָמֵא מֵת:

משנה יב

אֵלּוּ פוֹסְלִים אֶת הַתְּרוּמָה. מִדְּרַבָּנָן. וְכֻלְּהוּ מִשְּׁמֹנָה עָשָׂר דָּבָר שֶׁגָּזְרוּ בּוֹ בַּיּוֹם. חוּץ מִטִּבּוּל יוֹם דְּמֵאוֹרַיְתָא הוּא:

הָאוֹכֵל אֹכֶל. שֶׁהוּא רִאשׁוֹן לַטֻּמְאָה אוֹ שֵׁנִי לַטֻּמְאָה, גָּזְרוּ שֶׁיְּהֵא גּוּפוֹ שֵׁנִי לַטֻּמְאָה, וּפוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה בְּמַגָּעוֹ, שֶׁשֵּׁנִי פוֹסֵל בַּתְּרוּמָה:

וְהַשּׁוֹתֶה מַשְׁקִים טְמֵאִים. נַעֲשָׂה גַּם כֵּן שֵׁנִי לַטֻּמְאָה וּפוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה. וְטַעֲמָא דְּגָזוּר רַבָּנָן בְּהֲנֵי, דִּזְמִנִין דְּאָכִיל אֳכָלִים טְמֵאִים, וְשָׁדֵי מַשְׁקִים דִּתְרוּמָה בְּפֻמֵּיהּ בְּעוֹד שֶׁהָאֳכָלִים טְמֵאִים בְּפִיו, וּפָסִיל לְהוּ. וְכֵן נַמִּי זִמְנִין דְּשָׁתֵי מַשְׁקִין טְמֵאִין, וְשָׁדֵי אֳכָלִים דִּתְרוּמָה בְּפֻמֵּיהּ בְּעוֹדָן בְּפִיו, וּפָסִיל לְהוּ:

וְהַבָּא רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ. לְאַחַר שֶׁטָּבַל בּוֹ בַּיּוֹם:

בְּמַיִם שְׁאוּבִין. לְפִי שֶׁהָיוּ טוֹבְלִים בְּמֵי מְעָרוֹת סְרוּחִים וְהָיוּ נוֹתְנִין עֲלֵיהֶם אַחַר כָּךְ מַיִם שְׁאוּבִין לְהַעֲבִיר סְרָחוֹן הַמַּיִם, הִתְחִילוּ וַעֲשָׂאוּם קֶבַע לוֹמַר לֹא מֵי הַמְּעָרוֹת מְטַהֲרִים אֶלָּא מַיִם שְׁאוּבִים מְטַהֲרִים, עָמְדוּ וְגָזְרוּ עֲלֵיהֶם טֻמְאָה, דִּלְמָא אָתוּ לְבַטּוֹלֵי תּוֹרַת מִקְוֶה וְטָבְלֵי בְּשְׁאוּבִים, וּכְדֵי לְקַיֵּם גְּזֵרָה זוֹ לְהַעֲמִידָהּ, הוֹסִיפוּ וְגָזְרוּ עַל טָהוֹר גָּמוּר שֶׁנָּפַלוּ עַל רֹאשׁוֹ [וְרֻבּוֹ] שְׁלֹשָׁה לֻגִּין מַיִם שְׁאוּבִין, שֶׁיִּהְיֶה פּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה עַד שֶׁיִּטְבֹּל:

וְהַסַּפָּר. כָּל כְּתְבֵי הַקֹּדֶשׁ פּוֹסְלִים אֶת הַתְּרוּמָה בְּמַגָּע. לְפִי שֶׁבַּתְּחִלָּה הָיוּ מַצְנִיעִים אֻכָלִים דִּתְרוּמָה אֵצֶל סֵפֶר תּוֹרָה, אָמְרֵי הַאי קֹדֶשׁ וְהַאי קֹדֶשׁ, כֵּיוָן דְּחָזוּ דְּקָא אָתוּ סְפָרִים לִידֵי פְּסִידָא שֶׁהָעַכְבָּרִים הַמְּצוּיִין אֵצֶל הָאֻכָלִים הָיוּ מַפְסִידִים אֶת הַסְּפָרִים, גָּזְרוּ עַל תּוֹרָה נְבִיאִים וּכְתוּבִים שֶׁיִּהְיוּ פּוֹסְלִים בְּמַגָּעָן אֶת הַתְּרוּמָה:

וּטְבוּל יוֹם. פּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה מִן הַתּוֹרָה עַד שֶׁיַּעֲרִיב שִׁמְשׁוֹ. וְאֵינוֹ מִשְׁמֹנָה עָשָׂר דָּבָר שֶׁגָּזְרוּ בּוֹ בַּיּוֹם:

וְהָאֻכָלִים. שֶׁנִּטְמְאוּ בְּמַשְׁקִים. חֲכָמִים גָּזְרוּ עַל הַמַּשְׁקִים שֶׁנִּטְמְאוּ בְּשֵׁנִי לַטֻּמְאָה, לִהְיוֹת תְּחִלָּה, וִיטַמְּאוּ אֶת הָאֻכָלִים, גְּזֵרָה מִשּׁוּם מַשְׁקִין הַבָּאִין מֵחֲמַת שֶׁרֶץ שֶׁהֵם תְּחִלָּה מִדְּאוֹרַיְתָא. וְלָמָּה לֹא גָּזְרוּ עַל הָאֻכָלִים נַמִּי לִהְיוֹת תְּחִלָּה גְּזֵרָה מִשּׁוּם אֻכָלִים הַבָּאִים מֵחֲמַת שֶׁרֶץ, לְפִי שֶׁהָאֻכָלִים הֵן צְרִיכִין הֶכְשֵׁר וְאֵין מְקַבְּלִין טֻמְאָה אֶלָּא עַל יְדֵי בִּיאַת מַיִם, אֲבָל הַמַּשְׁקִין הֵן עֲלוּלִים לְקַבֵּל טֻמְאָה וְאֵין צְרִיכִין הֶכְשֵׁר וְתִקּוּן, וְטֻמְאָתָן יוֹתֵר מְצוּיָה:

וְכֵלִים שֶׁנִּטְמְאוּ בְּמַשְׁקִין. דְּמִדְּאוֹרַיְתָא אֲפִלּוּ נִטְמְאוּ הַמַּשְׁקִים בְּשֶׁרֶץ אֵין מְטַמְּאִין כֵּלִים, דְּאֵין אָדָם וְכֵלִים מְקַבְּלִין טֻמְאָה אֶלָּא מֵאַב הַטֻּמְאָה, וְרַבָּנָן גָּזְרוּ אֲפִלּוּ עַל מַשְׁקִין שֶׁנִּטְמְאוּ מֵחֲמַת יָדַיִם שֶׁהֵן שְׁנִיּוֹת, שֶׁיְּטַמְּאוּ כֵּלִים, גְּזֵרָה מִשּׁוּם מַשְׁקֶה דְּזָב וְזָבָה, כְּגוֹן רֹקֶן וּמֵימֵי רַגְלֵיהֶן שֶׁהֵן אַב הַטֻּמְאָה וּמְטַמְּאִין כֵּלִים מִדְּאוֹרַיְתָא: